

ПРОЦЕДУРА ОЦІНЮВАННЯ (ASSESSMENT) ЯК ІНСТРУМЕНТ КОРИГУВАННЯ ПЛАНУ БОЮ

Ролін І.Ф., Терещук М.С.

*Військовий інститут танкових військ Національного технічного
університету «Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Війна України з відсічі російської агресії показала, що успіху в бою досягають ті командири, які діють активно, прагматично та нестандартно в інтересах виконання поставленого бойового завдання (БЗ), більшою мірою покладаючись на обстановку, досвід, прагматизм і здоровий глузд, чим на детальні плани старших начальників, оскільки плани в ході бою швидко “застарівають” і потребують коригувань. Ознакою ефективного плану є не стільки виконання дій згідно плану, а те, як план сприяє успішності дій у непередбачуваних умовах. Саме такий підхід відповідає вимогам сучасної західної доктрини сухопутних операцій, що ставить на перший план розуміння ситуації та маніпулювання людською природою, використання вразливих сторін противника, застосування непрямих і оригінальних способів дій та мінімізацію втрат.

Важливим інструментом, що застосовується командирами і штабами всіх рівнів у державах-членах НАТО для безперервного коригування плану бою адекватно бойовій обстановці, є процедура оцінювання (Assessment), під якою розуміється порівняння прогнозованих результатів з реальними подіями з метою визначення загальної ефективності застосування військ та прогресу в досягненні визначених цілей і створенні бажаних кінцевих умов. Процедура оцінювання застосовується в кожній ланці управління. Вона містить моніторинг поточної обстановки для збирання релевантної інформації; аналіз прогресу в досягненні проміжних цілей та кінцевого стану; рекомендації або скеровування дій для поліпшення обстановки.

Моніторинг – це безперервне збирання інформації про поточну обстановку, яку можна порівняти з прогнозованою, що визначена планом. Аналіз прогресу є основою процедури assessment і допомагає командирам відповісти на такі питання: “Який поточний ступінь прогресу в досягненні бажаних умов?”, “Чому досягнуто саме такий ступінь прогресу?”, “Як краще виконати БЗ?”. Ключовим аспектом аналізу прогресу є визначення відхилень – різниці між поточною обстановкою та прогнозованою (плановою). Для кількісного оцінювання відхилень в кожному підрозділі штабу розробляються декілька показників та індикаторів за напрямками діяльності (функціями бою) на кожну операцію. Результати аналізу прогресу є підставою для пошуку змін до плану бою з метою його адаптації до реальної обстановки та більш ефективного виконання БЗ.

Наведене описання сутності assessment є вельми поверхневим, однак, воно показує ступінь складності й трудомісткості цієї процедури. Повноцінне її застосування вимагає розуміння методики її проведення та підготовленого персоналу в органі управління.